

zaaknummer: 463966
afdelingsnaam: Beleid en ontwikkeling
steller: Marjolein Van Dongen
onderwerp: Tussenrapportage 2018 Duurzaam Hilversum

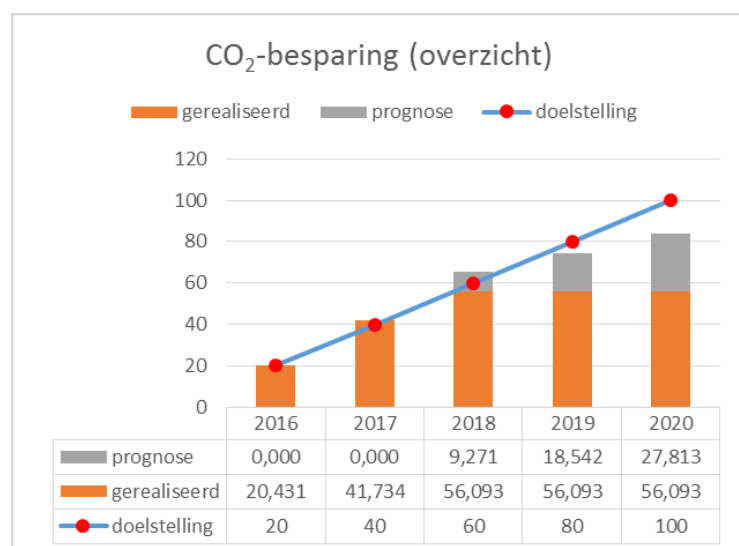
Voorstel

1. Het college te adviseren over de Tussenrapportage 2018 Duurzaam Hilversum

Samenvatting

In deze Tussenrapportage bieden we inzicht in de uitvoering van het Jaarplan 2018 Duurzaam Hilversum van 1 januari tot 1 juni 2018. Het afgelopen half jaar hebben we onverminderd ingezet op uitvoering van het Jaarplan 2018, inclusief het nieuwe spoor 4 aardgasvrij en de verkenning om duurzame mobiliteit toe te voegen.

Het programma Duurzaam Hilversum 2016-2020 is halverwege en dat geldt ook voor de resultaten ten opzichte van de doelstelling van 100 kiloton CO₂ reductie in 2020. Dit half jaar is in het programma 14 kiloton CO₂ aan reductie bijgeboekt, waarmee de totale CO₂ reductie van het programma 56 kiloton CO₂ bedraagt (vanaf januari 2016 t/m begin juni 2018). Dit betekent dat er nog een grote maatschappelijke opgave voor ons ligt om de 100 kiloton CO₂ reductie in 2020 te halen. De beste mogelijkheden zien we in energiebesparing bij woningen en bedrijven en een toename van het aantal zonnepanelen en elektrische auto's. Door verdere uitvoering van het programma verwachten we daarmee in 2020 te komen tot in totaal 84 kiloton CO₂ reductie, zie de prognose in onderstaande grafiek. Dat betekent dat er voor minimaal 16 kiloton CO₂ reductie nog nieuwe, aanvullende maatregelen nodig zijn om tot 100 kiloton CO₂ reductie te komen.

Inleiding

De stip op de horizon van het programma Duurzaam Hilversum 2016-2020 is een klimaatneutraal Hilversum in 2050. Deze doelstelling is ambitieus en de gemeente Hilversum kan dit als lokale overheid niet alleen. De rol van de samenleving in het duurzaamheidsvraagstuk wordt steeds groter en vergt een investering door de maatschappij van vele tientallen miljoenen per jaar. Daarom is het programma Duurzaam Hilversum gericht op het aanjagen en versnellen van deze investeringen. We werken samen met de H100 (voorheen Energieplatform Hilversum), sluiten Green Deals en ondersteunen de maatschappij intensiever om te verduurzamen. Zo brengen we energiebesparing en duurzame energie binnen handbereik voor alle Hilversummers. We geven zelf het goede voorbeeld als duurzame organisatie en voeren de verkenning Hilversumse Meent aardgasvrij uit. In de Gooi en Vechtstreek werken we samen met diverse partners uit de samenleving aan de Regionale Energiestrategie.

Probleemstelling/doel

De centrale doelstellingen van het programma Duurzaam Hilversum 2016-2020 zijn:

- 100 kiloTon CO2 reductie in 2020 ten opzichte van 2015.
- een klimaatneutrale eigen bedrijfsvoering in 2020.

Argumenten

1 De raadsleden hebben een adviserende rol bij de uitvoering van dit programma

De commissie adviseert over de Tussenrapportage 2018 als onderdeel van de afgesproken beleidscyclus duurzaamheid.

Dit is door de raad vastgesteld in het Programma Duurzaam Hilversum 2016-2020.

2 Het programma is halverwege de doelstelling 100 kiloton CO2 reductie in 2020

2a De CO2 reductie over de eerste helft van 2018 bedraagt 14,4 kiloton CO2

Het afgelopen half jaar hebben we onverminderd ingezet op uitvoering van het Jaarplan 2018. Dit half jaar hebben 14,4 kiloton CO2 aan reductie bijgeboekt. Dit komt grotendeels door bewoners, die hun woning verduurzamen. Het gaat om isolatie (circa 8 kiloton) en andere maatregelen, zoals (collectieve) zonnepanelen en warmte-koudeopslag in de bodem (samen 3 kiloton). De gemeente ondersteunt bewoners hierbij, door duurzaamheidsleningen te verstrekken, hen te informeren via het Duurzaambouwloket en collectieve zonneprojecten van bewoners te subsidiëren via energiecoöperatie HilverZon. Verder dragen ook de bedrijven bij aan CO2 reductie door energie te besparen (circa 3 kiloton), zoals wettelijk verplicht. De gemeente voert hier proactief toezicht op uit. De totale CO2 reductie van het programma bedraagt 56,2 kiloton CO2, gerekend vanaf januari 2016 t/m begin juni 2018.

2b We hebben voor de CO2 reductiedoelstelling van 2020 nog aanvullende resultaten nodig en daarvoor blijft de H100 belangrijk als aanjager.

Onze prognose is dat we in de periode medio 2018-eind 2020 nog 28 kiloton CO2 reductie behalen en daarmee eind 2020 uitkomen op een totaal van 84 kiloton CO2 reductie. Dat is minder dan 100 kiloton, maar meer dan bij eerdere prognoses uit 2016 en 2017. Dat betekent dat er voor minimaal 16 kiloton CO2 reductie nog nieuwe, aanvullende maatregelen nodig zijn om tot 100 kiloton CO2 reductie te komen. Daarom speelt de H100 als vernieuwer en aanjager een belangrijke rol om deze beweging te blijven versnellen.

3 De gemeente is op weg naar een 90% klimaatneutrale bedrijfsvoering in 2020

We voeren ons eerdere plan “Aktieprogramma duurzame bedrijfsvoering gemeentelijke organisatie 2020” uit (collegebesluit juni 2016). Daarin staan de tien meest efficiënte maatregelen centraal om in 2020 een voor 90% klimaatneutrale eigen bedrijfsvoering in de gemeentekantoren te realiseren. Dat gaat om het raadhuis, stadskantoor, de gemeentewerf (Havenkwartier) en locatie Werk, Inkomen en Zorg (huurpand). Doordat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van

deze tien maatregelen sterk over de organisatie is verspreid, ontbreekt aan een totaalplaatje van de stand van zaken van deze maatregelen en is geen recente Milieubarometer voor de CO2 uitstoot voor onze eigen bedrijfsvoering beschikbaar. Wel zijn op verschillende onderdelen van het Actieprogramma resultaten behaald het afgelopen jaar:

- *Verbeteren afvalscheiding*: nieuw reststoffenmanagement met één ophaaldienst (in plaats van vijf inzamelaars) die werkt volgens criteria voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en afvalscheiding stimuleert.
- *Duurzaam inkopen*: extra duurzaam resultaat van de aanbesteding van sanitaire producten, alle verbruiksartikelen zijn biologisch afbreekbaar, bio-katoenen handdoekrollen en zeep- en waterbesparing door zeepschuim in de dispensers.
- *Stimuleren duurzame vervoerswijzen*: voor het zomerreces zijn vier nieuwe elektrische leaseauto's voor gemeentelijke dienstritten operationeel, met laadpalen op het binnenterrein van het raadhuis.
- *Regionale samenwerking aan circulair inkopen*. We doen mee aan de eerste circulaire Europese aanbesteding door de regio voor nieuwe multifunctionals (printers die o.a. ook kunnen scannen) en steunen de regionale ondertekening van de MRA intentieverklaring op 20 juni circulair inkopen.

We doen overigens meer dan alleen het Actieprogramma, want we verduurzamen niet alleen de eigen bedrijfsvoering in onze kantoorpanden en gemeentewerf, maar zetten ook stappen om duurzaamheid als uitgangspunt te nemen in de openbare ruimte en bij de ontwikkeling van projecten. Afgelopen half jaar hebben we resultaten behaald door:

- de aanbesteding en bestekken van het beheer en onderhoud van openbaar groen te verduurzamen. We nemen hierin onze ambities voor diverse duurzaamheidsthema's op (zoals energie), aan de hand van het instrument 'duurzame grond-, weg- en waterbouw (gww)'.
- Het instrument Gemeentelijke Praktijk Richtlijn (GPR) voor duurzame stedenbouw toe te passen bij enkele projecten.
- Te investeren in verduurzaming van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed zoals sporthallen, wijkgebouwen en de Vorstin.

4. De uitvoering verloopt op grote lijnen conform Jaarplan 2018.

4a De sporen 1, 2 en 3 zijn volop in uitvoering.

De sporen 1 (Energieplatform H100 en Green Deals), 2 (gemeente als voorbeeld) en 3 (ondersteuning samenleving om te verduurzamen) zijn in 2016 opgestart en zijn nu volop in uitvoering. De opstartfase is voorbij, de sporen lopen op volle kracht en leveren de resultaten. Deze staan in de tussenrapportage omschreven.

4b Spoor 4, aardgasvrij, is sterk in ontwikkeling.

In het Jaarplan 2018 is aardgasvrij als een nieuw spoor opgenomen. We staan voor de opgave om op termijn de circa 45.000 woningen in Hilversum van het aardgas af te koppelen.

- Bij nieuwbouw is aardgasloos de nieuwe norm, ondersteund door de Wet Versnelling Energietransitie die per 1 juli 2018 ingaat.
- Conform het jaarplan ontwikkelen we de aanpak Hilversum aardgasvrij, in nauwe samenhang met de partners van de Regionale Energiestrategie. Onderdelen daarvan zijn het grand design warmte (voor kansrijke duurzame warmtenetten) en aardgasvrije wijken.
- De lopende Wijkaanpak Aardgasvrije Meent is de eerste wijkaanpak in de regio en tevens onderdeel van het landelijke netwerk Smart Energy Cities (gericht op aardgasvrije wijken). We werken samen met bewoners en bewonersorganisaties, woningcorporaties, netbeheerder en waterbeheerder aan een routekaart aardgasvrije Meent.
- Regionaal werken we actief samen aan de Regionale Energiestrategie naar aardgasvrije wijken, met woningcorporaties, hun huurdersverenigingen, energiecoöperaties, waterbeheerders, energienetbeheerder en de andere gemeenten in de Gooi en Vechtstreek. Zo schakelen we ook makkelijker met de MRA, provincie en het rijk. Regionaal zijn we partner van de landelijke Green Deal Aardgasvrije Wijken.

- In juli verwachten we dat het Klimaatberaad een landelijk Klimaatakkoord zal sluiten tussen maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en overheden. Als onderdeel daarvan verwachten we dat gemeenten en regio's de regierol zullen krijgen in de transitie naar aardgasvrije gebouwen. Het Klimaatakkoord zal gaan over zes aspecten; elektriciteit, mobiliteit, industrie, landbouw & landgebruik, samenleving en gebouwde omgeving.

4c Verkenning duurzame mobiliteit leidt tot nieuwe Green Deal Elektrische Deelauto's

In het Jaarplan 2018 staat dat we de mogelijkheden verkennen om duurzame mobiliteit toe te voegen aan het programma Duurzaam Hilversum. Dit heeft in maart geleid tot een Green Deal Elektrische Deelauto's 2018-2020 met Buurauto en energiecoöperatie Hilversumse Energie Transitie (HET). Beoogd doel is om in 2020 minimaal 20 elektrische deelauto's in Hilversum te hebben rijden met circa 100 bewoners als autodelers.

5 De relevante amendementen en moties zijn in uitvoering dan wel uitgevoerd.

5a A17/40 zon op gemeentelijk vastgoed.

- Het bedrag uit het amendement van € 100.000 is volledig besteed aan zonnepanelen op de Vorstin en het Stadskantoor. Van het bedrag van € 75.000 voor inzet van een externe projectleider resteert nog € 40.000.
- Zon op gemeentelijk vastgoed in grote lijnen:
 - Op de daken van gemeentelijke sporthallen heeft energiecoöperatie HilverZon inmiddels 1.367 zonnepanelen gerealiseerd en eind 2018 zijn dat naar verwachting bijna 2.000 zonnepanelen.
 - We hebben dit jaar een dak met 2.160 zonnepanelen op de bufferbak voor regenwater bij Anna's Hoeve gerealiseerd, in samenwerking met HilverZon.

5b A17/59 versnellen verduurzamen scholen

- Het bedrag van € 80.000 voor energiescans bij scholen is inmiddels voor 80% besteed aan externe opdrachten in 2017 en 2018. Er doen nu 17 scholen aan mee.
- Hilversum is uniek in het aandeel monumentale scholen. Voor 10 scholen stellen we een advies duurzame, monumentale school op en de 6 scholen die in 2012 een eerder advies hebben ontvangen werken mee aan evaluatie hiervan. Ook stellen we voor 1 naoorlogse school een energiescan op.
- We werken samen binnen het landelijke Eco-Schools programma, om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de scholen. Zo bieden we duurzaamheidseducatie en maatwerkbegeleiding bij verduurzaming van het gedrag en schoolgebouw in samenhang aan. Eco-schools educatie draait op 7 scholen en we streven naar uitbreiding.

6 De tussenrapportage geeft ook uitvoering aan de relevante toezeggingen.

De meest recente klimaatmonitor van het rijk (ministerie van Infrastructuur en Waterstaat) voor de CO2 uitstoot van Hilversum is toegevoegd aan de rapportage (T18/14).

De rapportage geeft ook inzicht in de uitgaven en inkomsten revolving duurzaamheidsfonds (T18/15). Daarnaast is het plan voor verduurzaming van het raadhuis (T18/13) gereed en zal naar verwachting voor het zomerreces in het college worden behandeld.

Kanttekeningen

1 De tussenrapportage is gebaseerd op het programma Duurzaam Hilversum 2016-2020 en nog niet op het Coalitieakkoord 2018-2022 'Aan de slag; voor een buurtgerichte duurzaam veilig en levendig Hilversum'

De focus van het programma Duurzaam Hilversum 2016-2020 is 100 kiloton CO2 reductie in 2020 en is bewust zo afgebakend om gericht te werken aan één ambitieus doel. In het nieuwe coalitieakkoord staan aanvullend daarop twee transities benoemd, die niet te vangen zijn onder CO2 reductie alleen: de transitie naar een aardgasvrij Hilversum in 2040 en voor de eigen organisatie de transitie naar volledig fair trade en circulair aanbesteden en een energieneutrale bedrijfsvoering in 2022.

Financiën, middelen & capaciteit

We voeren het Jaarplan 2018 Duurzaam Hilversum uit binnen het financiële kader van € 721.000. Zoals in het commissievoorstel bij het Jaarplan 2018 staat, brengen we in de loop van dit jaar voorstellen voor de raad om extra middelen in te zetten voor de aanpak aardgasvrije wijken, duurzame mobiliteit en/of initiatieven van derden. Dit doen we in samenhang met de implementatie van het nieuwe coalitieakkoord 2018-2021.

Uitvoering

We voeren het Jaarplan 2018 Duurzaam Hilversum uit in samenwerking met diverse partners, zowel in de samenleving als met andere overheden. Komend half jaar staat onder meer op de agenda:

- In de zomer opening van de Bouwkringloop Hilversum, winnaar H100 Challenge 2017.
- In de zomer ondertekening MRA intentieverklaring warmte/koude.
- Routekaart Hilversumse Meent Aardgasvrij gereed tweede helft 2018.
- H100 Challenge van juni tot september, event en prijsuitreiking op de dag van de Duurzaamheid 10/10.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

- Tussenrapportage 2018 Duurzaam Hilversum
- Jaarplan 2018 Duurzaam Hilversum